

Místní národní výbor Nedražice
1958 – 1960

Inventář

Číslo EL NAD: 530
Evidenční číslo pomůcky: 368

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	7
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Nedražice a Místní národní výbor Nedražice vyvíjející svou činnost od přelomu srpna a září 1945 do 30. června 1960. Obec spadala v letech 1945 – 1960 do politického okresu Stříbro. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Nedražice.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

V archivním souboru MNV Nedražice se bohužel nedochovaly téměř žádné písemnosti, a proto bylo nutné při sestavování úvodu vycházet pouze z dochovaných písemností uložených v archivním souboru ONV Stříbro a částečně i ve fondu ONV Tachov. Přesto se nepodařilo některá fakta přesně zjistit a ověřit, neboť i v těchto fondech nejsou písemnosti dochovány v úplnosti.

Z dochovaného hlášení pro Okresní správní komisi ve Stříbře ze dne 19. 9. 1945 vyplývá, že v té době v obci Nedražice již fungovala místní správní komise v následujícím složení: Jaroslav Dubský (předseda), Václav Hřebík (místopředseda), Jan Toman (pokladník) a členové Václav Venig, Karel Ježek, Michal Lengyel. V dubnu 1946 je předsedou MSK uváděn Václav Hřebík, místopředsedou Michal Lengyel a členové Václav Venig, Karel Ježek a Václav Novák.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, přeměněna na místní národní výbor. V Nedražicích se voleb zúčastnilo 66 oprávněných voličů, takže v obci byl ustanoven místní národní výbor.

Na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění konaných dne 26. května 1946 došlo v Nedražicích k přeměně MSK na MNV. Bylo navrženo 12 kandidátů do MNV (všichni členové KSČ) – Josef Krýsl, Alois Valenta, Václav Sládek, Václav Venig, Václav Šrámek, Václav Hřebík, Josef Přibáň, Michal Lengyel, Karel Ježek, Martin Barnáš, Václav Schejbal a Jan Vlach. Na ustavující schůzi MNV konané dne 14. června 1946 byl zvolen předsedou opět Václav Hřebík (dosavadní předseda MSK), místopředsedou Josef Krýsl a dalšími členy rady Jan Vlach, Michal Lengyel a Václav Venig. Pokladníkem byl zvolen Karel Ježek, zásobovacím referentem a předsedou finanční komise Alois Valenta, školským referentem Václav Sládek, policejním referentem Václav Venig.

Začátkem roku 1949 se situace v obci vyhroutil a předseda MNV Václav Hřebík byl dne 20. února 1949 zbaven funkce údajně pro nedůvěru občanů (ovšem bez jeho vědomí a účasti na schůzi). Novým předsedou byl zvolen dosavadní místopředseda Josef Krýsl, který tuto skutečnost písemně oznámil ONV ve Stříbře. ONV vzal tuto změnu ve funkci předsedy na vědomí a Josef Krýsl složil slib dne 15. března 1949. Téhož dne se konala schůze MNV a občanů Nedražic, na které došlo k volbě nového místopředsedy – Josefa Přibáně. Dále došlo k hlasování o vyloučení 3 dosavadních členů MNV a to: Václava Hřebíka, Karla Ježka a Michala Lengyela. Novými členy MNV byli navrženi a schváleni – Helena Fajtová, Božena Přibáňová a Marie Šrámková. ONV tyto změny opět schválil dne 24. března 1949. Avšak odvolaný Václav Hřebík se proti vyloučení odvolal u ONV ve Stříbře. ONV zažádal Okresní sekretariát KSČ ve Stříbře o vyšetření celé záležitosti a zjištění všech skutečností. Jak se celá situace nakonec vyřešila nelze zjistit pro absenci archiválií.

Reorganizace MNV v Nedražicích proběhla podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, na návrh MAV NF. ONV ve Stříbře dne 11. května 1950 jmenoval 10 členů MNV – Aloise Valentu, Karla Ježka, Boženu Přibáňovou, Marii Brunátovou, Václava Nováka, Blaženu Hřebíkovou, Michala Lengyela, Rudolfa Zadržila, Václava Šrámka a Václava Veniga. Na ustavující schůzi dne 11. května 1950 byl zvolen předsedou MNV Alois Valenta, místopředsedou a zemědělským referentem Karel Ježek, finančním referentem Václav Venig, zásobovacím referentem Václav Šrámek, sociálním a zdravotní referentkou Blažena Hřebíková. Dne 1. června 1950 následovala volba jednotlivých komisí: finanční (předseda Václav Venig), mimořádná vyživovací (předsedkyně Božena Přibáňová) a komise pro polní práce (předseda Alois Valenta).

Ke změnám ve složení MNV došlo začátkem roku 1952, kdy se z obce odstěhovali 2 členové MNV (Michal Lengyel a Božena Přibáňová) a 4 členové byli nově jmenováni – Martin Barnáš, Václav Sládek, Miluše Schejbalová a Jan Krýsl (20. února 1952 složili slib) a celkový počet členů MNV stoupl na 12.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna vnitřní organizace větších národních výborů (obce nad 6000 obyvatel) zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů, v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti

obce. V obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byli voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na 3 roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Jak je patrné ze zápisů o sčítání hlasů a hlasování bylo v těchto volbách zvoleno 9 členů MNV – Alois Valenta, Václav Venig, Václav Šrámek, Václav Novák, Karel Ježek, Jan Stather, Anna Ježková, Marie Sládková a Václav Hroch. Předsedou byl zvolen opět Alois Valenta a tajemníkem Václav Venig. Pokladní a účetní službu vedl Václav Hroch.

Dne 6. února 1955 se v obci konaly doplňovací volby do MNV, v nichž byl zvolen Bohumil Heininger (za Václava Nováka, který se z obce odstěhoval).

Z dochovaných zpráv z revizí finančního hospodaření MNV v Nedražicích prováděných ONV ve Stříbře vyplývá, že MNV fungoval celkem dobře (na rozdíl od jiných MNV), a i přes některé nedostatky nebyly zjištěny větší závady.

Následující volby konané dne 19. května 1957 se v obci uskutečnily, avšak pro úplnou absenci archiválií se nepodařilo všechny zvolené členy do MNV zjistit. Jisté však je, že předsedou MNV byl zvolen opět Alois Valenta a tajemníkem Václav Venig. Pokladní a účetní službu vedla Marie Sládková. Předseda MNV Alois Valenta ve funkci setrval až do zániku MNV v Nedražicích v červnu 1960.

S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, k reorganizaci územního členění. Do nově reorganizovaného okresu Tachov byly zahrnuty nejen obce stávajícího okresu Tachov, ale i část obcí náležejících dosud pod správu ONV Stříbro, ONV Mariánské Lázně a ONV Horšovský Týn. Zároveň došlo k reorganizaci krajů a sloučením Plzeňského a Karlovarského kraje vznikl na kraj Západočeský.

K zániku MNV v Nedražicích došlo sloučením obce Nedražice s obcí Kostelec s účinností od 1. července 1960. Sloučením těchto obcí se vytvořila jedna obec s názvem Kostelec (ještě byl ke Kostelci v roce 1960 připojen Lšelín). Toto sloučení však nebylo definitivní. Při dalších územních změnách v okrese Tachov se s účinností od 1. ledna 1980 obec Kostelec s částí obce Nedražice sloučila s obcí Kladruby, pro kterou byl stanoven název Kladruby. Avšak již od 1. ledna 1989 se obec Kostelec, spolu s částí Nedražice, znovu osamostatnila.

Předsedové MSK a MNV v Nedražicích v letech 1945 – 1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Jaroslav Dubský	přelom srpna a září 1945	? 1946 (MSK)
Václav Hřebík	? 1946	květen 1946 (MSK)
	červen 1946	20. 2. 1949 (MNV)
Josef Krýsl	20. 2. 1949	květen 1950
Alois Valenta	11. 5. 1950	30. 6. 1960

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Písemnosti původce se nacházely v budově MNV čp. 10. O značném počtu ve spisovně uložených písemnostech jsme zpraveni z obsáhlého zápisu z jediné archivní odborné prohlídky spisů provedené dne 3. 9. 1953 pracovníkem ONV Stříbro. Ke skartaci byly předloženy jak spisy MSK a MNV, tak dokumenty německé samosprávy. Jejich podrobný výčet je uveden v zápisu. Písemnosti byly po proskartování (cca 120 kg) ponechány ve spisovně MNV k archivní úschově. Jednalo se o relativně úplnou agendu německé samosprávy, avšak dnes jsou tyto dokumenty nezvěstné a v SOkA Tachov není evidován ani archivní soubor AO Nedražice. Podstatně menší pozornost je v zápisu věnována dokumentům MSK a MNV Nedražice. Pro budoucí archivaci byla ponechána kniha zápisů z jednání rady a pléna MNV z let 1945 – 1950 a rozpočty obce z let 1947 a 1948. Ostatní dokumenty zmiňované v zápise (kniha zápisů ze schůzí rady a pléna MNV z let 1950 – 1953 a jednací protokol z let 1945 – 1949) byly zřejmě ponechány ve spisovně jako živé agendy. Co se stalo se spisy MSK a MNV není ze zápisu vůbec jasné.

Analogií s ostatními MNV by bylo možné soudit, že dokumenty MNV vydržely ve spisovně až do zrušení MNV. Co se s nimi stalo pak již jasné není, neboť archiv převzal první a jediné dokumenty (kniha příjmů a kniha výdajů) až při rušení MNV Kostelec v roce 1980 (č. přírůstku 297 ze dne 21. 7. 1980). Zbytek písemností byl patrně zničen při stěhování z Nedražic do Kostelce, popř. ve spisovně MNV Kostelec.

Pouze razítkům rušených MNV byla věnována větší pozornost. Ty byly 6. 8. 1960 zaslány MNV Kostelec odboru pro vnitřní věci ONV v Tachově (jednalo se o razítka MNV Lšelín a MNV Nedražice). Neznámo kdy a jak se pak dostala razítka do okresního archivu. Zaevidována však byla až při generální inventuře v roce 2001.

Na dochovaných spisech se nenachází žádné spisové znaky, ani čísla jednací.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor MNV Nedražice tvořen 2 úředními knihami a 7 razítky z let 1946 – 1960. Při inventarizaci archivního souboru byly prověřeny archiválie nástupnického MNV Kostelec a Kladruby, odkud nebyly převzaty žádné písemnosti týkající se MNV Nedražice.

V archivním souboru MNV Nedražice byla provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č. j. SOAP/090-0330/2009-40.02 z 27. 5. 2009 a schválený č. j. SOAP/008-2492-2495/2009 ze dne 10. 11. 2009), při níž bylo vyřazeno 7 razítek z let [1946 – 1960] (viz otisky) v celkovém rozsahu 0,68 bm.

Při inventarizaci byl archivní soubor pře manipulován a v současnosti je tvořen 2 úředními knihami a kartonem o celkové metrži 0,12 bm. Spisy byly vyčleněny z obou úředních knih.

Archivní soubor byl uspořádan podle Metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120/2007.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Vzhledem k zanedbatelnému rozsahu archivního souboru MNV Nedražice lze poměrně těžko hovořit o konkrétní využitelnosti dochovaných písemností. Při práci s archiváliemi uloženými v archivním souboru MNV Nedražice je třeba postupovat v součinnosti s dalšími archivními prameny, vztahujícími se k dané lokalitě (např. ONV Stříbro a ONV Tachov), popř. s regionální literaturou.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Nedražice uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zímová v květnu 2009 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 23. prosince 2009

Jana Zímová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Státní okresní archiv Tachov

Archivní soubory:

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 29 Seznamy členů MSK (MNV) 1945 – 1947, obce B – Z

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 30 Seznamy členů MSK (MNV) 1945 – 1949

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 32 Evidence členů MNV 1946 – 1953, obce N – Z

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 26, Členové MSK (MNV) 1945 – 1949, obce M – P

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 425, sign. 54, kart. č. 287 Reorganizace MNV 1950 – 1952, L – P

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 543, sign. 603, kart. č. 706 Přehled o sloučení obcí

Okresní národní výbor Stříbro, sign. 129, Zápisy z revizí zrušených MNV obce M – O (1957 – 1958)

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 513 Volby – zápisy o hlasování jednotlivých MNV 1954

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 519 Volby – zápisy o sčítání hlasů 1954 – 1957

Okresní národní výbor Stříbro, inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 520 Doplnovací volby jednotlivých MNV 1954 – 1956

Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1, Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

Prameny tištěné

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1945, 1948

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky – ročník 1960

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

II. Literatura

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

AO – archiv obce

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

čp. – číslo popisné

ČR – Česká republika

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

ev. – evidenční

inv. č. – inventární číslo

kart. – karton

KSČ – Komunistická strana Československa

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MNV – místní národní výbor

MSK – místní správní komise

NS – Národní shromáždění

NV – národní výbor

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

Sb. – sbírky

sign. – signatura

Inventární seznam

Úřad národního výboru**I. Úřední knihy****Účetní knihy**

1	Kniha příjmů	1958 – 1960	K 1
2	Kniha výdajů	1958 – 1960	K 2

II. Spisový materiál**Spisy****Finance**

3	Rozpočet MNV	1960	N 1
4	Zápis z finanční prověrky provedené u MNV pracovníky kontrolního odboru ONV	1959	N 1

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Nedražice
Značka archivního souboru:	MNV Nedražice
Časový rozsah:	1958 – 1960
Počet evidenčních jednotek:	3 (2 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	4
Rozsah bm:	0,12
Stav ke dni:	23. prosince 2009
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl SOAP/090-0764/2009